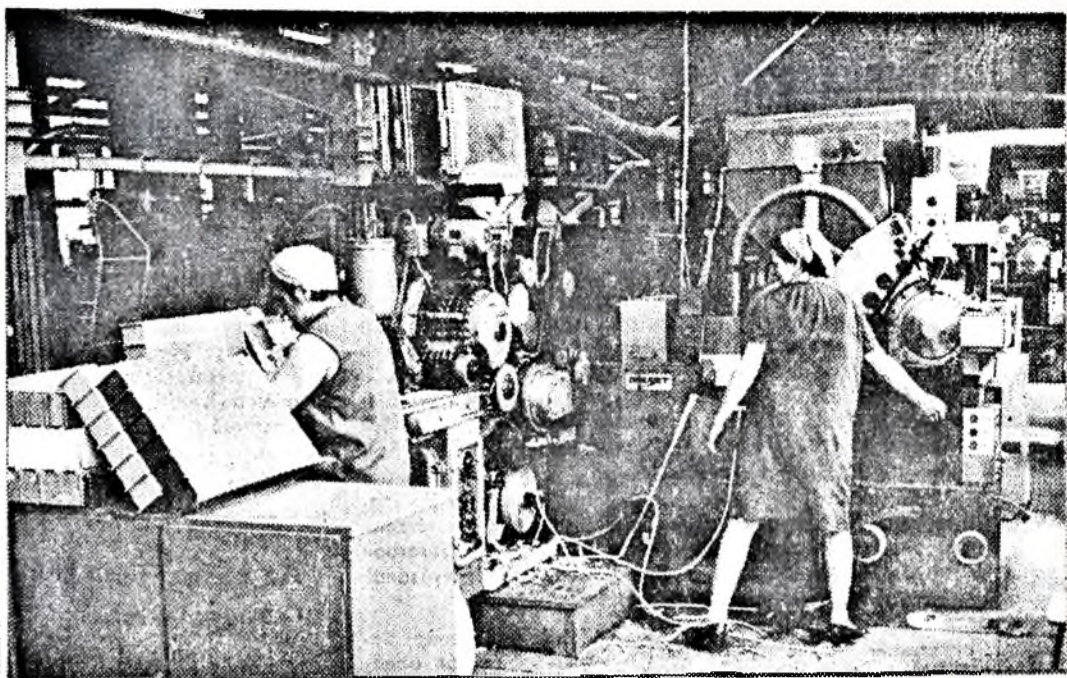

Karbantartás közben

Megindultak a Dekajetek

VILÁG PROLETÁRIJAI, EGYESÜLJETEKI

Ara: 1,-Ft

A kéthetes karbantartás után

Ismét megindult a termelés

Új gépek, korszerűbb világítás

A Pécsi Dohánygyár vezetősége az évtizedes tapasztalatnak megfelelően az idei évre is beütemezte a gyár termelő tevékenységének leállítását.

Az 1974. augusztus 5-től 20-ig tartó leállás célja új gépek beállítása, a meglévő gépek karbantartása és ellenőrzése volt. A legnagyobb teljesítményt igénylő munka a gyár világítási hálózatának felújítása volt. Az épület minden szintjén új, nagyteljesítményű világítótesteket szereltek fel a Tatarozó Vállalat szakemberei. A szerelési munkákat már a leállítás előtt elkezdték, illetve az anyagokat a helyszínre szállították. A cél az egyenletes nagyfényerejű világítás megvalósítása volt. A feladatot sikeresen oldották meg. Az új világítótestek felszerelésével a világítási hálózat a gyári szakembereknek áttekinthetőbb és könnyebben javítható lett.

A gyár gépi berendezéseiből a legtöbbet az előkészítésben kellett kicserélni. A dohányvonalon a régi gumiszalag és tároló-adagoló helyett új rázócsatornákat és egy új tároló-adagolót építettünk be. A tároló-adagoló célja az egyenletesebb dohányadagolás a páchenger felé, a rázócsatornák célja a lehullámentes dohányszállítás. A kocsiágonon új nagyteljesítményű kocsiápolító gépet helyeztek üzembe. Az új gép teljesítménye nagyobb a két régi laposító gépnél. A laposító gép elhelyezésével a kocsiápológépet is át kellett helyezni az adagoló gumiszalagokkal együtt.

A rázócsatornák és a kocsiágonon elhelyezett gépek nehéz alapozási munkát igényeltek, amit a gyári kőművesbrigád jól és gyorsan oldott meg.

A dohányvágot felszívócsövet és a porszívó-csövet műanyagcsőre cserélte ki a Komló

AFÉSZ szerelőbrigádja. Sajnos, a műanyag nem bírta a hő, valamint vákuumot és a két fizikai tényező hatására összeroppant. Ez a gyár termelésében gondot okozott, amit a dolgozók segítségével sikerült kiküszöbölni. A hibából a tanulság, hogy a fizikai tényezőket körültekintően kell felmérni a kivitelező részéről. Az előkészítésben a KT 400-as dohányvágo gépek karbantartására most került sor, mivel a gépek az évközi folyamatos üzem miatt nem javíthatók. A levelezőgép és a cellás leválasztó berendezés felújítását is most végeztük el. Az előkészítés többi gép-sorában a rutin-jellegű felújításokra, javításokra, illetve ellenőrzésekre került sor.

A gyártási szinten a gépeket nem szedtük szét, mert a produktív üzemórát ezt nem tették szükségessé. Cserélve lettek a dohányszállító csövek és a levegőcsatlakozások szelepei. A TOFI cigaretta selejtfontó gép úgy került elhelyezésre, hogy a később kialakítandó klimatizáló helyiségből géppel adagolni lehessen. Ezzel párhuzamosan a gép karbantartása is megtörtént.

Az egy évvel ezelőtti üzembehelyezett konvektor láncát a portól magasnyomású levegővel megtisztították, majd a csuklópántokat beolajozták. A hajtó- és feszítőegységeket ellenőrizték. A fűdémátöréseket esztétikailag megfelelő burkolattal látták el.

A csomagolási osztályon egy B 18-as csomagoló gép karbantartására került sor.

A dohányvágot porszívó rendszerben jelentős változást vezetett be Perlaky József és brigádja. A por a régi rendszerben átment a ventilátor járókerékén, amit idővel tönkretett a por által okozott kopás. A jelenlegi megoldás ezt kiküszöböli, egyszerűbb és tisztább teszi a por eltávolítását.

Az üzemben lévő gyártó, csomagoló és előkészítési gépek gyengeáramú berendezéseiben elvégezték a szükséges javításokat, cseréket. A MAX filterfelrakó gépeket a rossz hőfokszabályozókat magyar gyártmányúra cserélték ki.

Az energia-szolgáltató rendszerbe az új Roots fűvót kapcsolnak be, csökkentették mindkettőnek zajszintjét. Megjavították a kondenzvízgyűjtő tartályt és elvégezték annak hőszigetelését is.

Az üzembehelyezett új berendezések közül a tároló-adagoló működése nem kielégítő. Tökéletesítésén a műszaki osztály dolgozik.

Gyárunk dolgozói az előre beütemezett tervet teljesítve, ezzel hozzájárultak ahhoz, hogy a gyár a folyamatos termelést időben megkezdhesse.

Nagy László

PÉCSI Dohánygyár

I. EVFOLYAM, 2. SZÁM

A PÉCSI DOHÁNYGYÁR DOLGOZÓINAK LAPJA

1974. AUGUSZTUS

A kooperáció jegyében

Ismét benépesedett a kettes számú raktárépületünk földszinti terme. Szorgos asszonykezek simítják a szárított dohányleveleket; gondosan szemügyre vesznek külön-külön minden levelet, és gyakorlott mozdulattal teszik az előtűk álló ládák valamelyikébe. Hevesi dohányt válogatnak.

Ez a munka az elmúlt év nyáráig ismeretlen volt a Pécsi Dohánygyár dolgozói körében. A dohányválogatást mindaddig kizárólag a fermentáló vállalatoknál, a szárítótelepeken végezték. A válogatási kampány beindításakor el is terjedtek a találgatások: — Nem kell a sok cigaretta? Nem tudjuk a gépek mellett hasznosan foglalkoztatni a dolgozóinkat? A „jól-értesültek” már a várható tömeges elbocsátásokról beszéltek. Nem volt könnyű dolga a vállalat gazdasági, párt- és tömegszervezeti vezetőinek és aktivistáinak akkor, amikor meg akarták győzni minden dolgozónkat arról, hogy a számunkra új munka, a dohányválogatás elvállalása nem csupán a termelési-értékesítési problémák rövid időre, mindössze három hónapra szóló megoldását célozza. Az kétségtelenül igaz, hogy az elmúlt évi dohányválogatás időpontjában a cigaretta értékesítése — és ennek megfelelően a termelés is — jelentősen visszaesett. Az is igaz, hogy a dohányválogatási kooperációs munka az átmeneti foglalkoztatási problémák megoldásában is segített, és az elmúlt évi termelési mutatóink kedvező alakulását ez eredményezte.

A tevékenység társadalmi hasznosságának lényegét azonban ezen túlmenően a következőkben látjuk: pártunk Központi Bizottságának határozata gazdaságpolitikai célkitűzésként megfogalmazta többek között a dohánytermesztés fejlesztését is. A jobb minőségű, magasabb termést hozó dohányfajták termelése — a gépesítés egyre szélesebbkörű elterjedése ellenére is — ma még igen munkálgényes, ráadásul időnyellegű

(Folytatás a 2. oldalon)

Folyamatos termékellenőrzés a technológián

Javult cigarettáink minősége

Biztató kísérleti eredmények

A fogyasztó ma már nem azt nézi vásárlás alkalmával, hogy kapható-e egy bizonyos áru, hanem azt, hogy a választott cikk milyen minőségi követelményeknek felel meg. Gyakori az a jelenség vásárlások alkalmával, hogy a vevő megnézi a termékek előállításának helyét, illetve azt, hogy mely gyár készítményei azok.

A mi gyárunk is mindent elkövet annak érdekében, hogy termékeinek minőségét megfelelő szinten tartsa. Emellett igen nagy gondot fordít a választottság bővítésére is. Ezért az utóbbi években több új terméket is létrehoztunk. A gyár életében a minőségellenőrző osztály bizonyos értelemben kulcs szerepet tölt be a kimenő végtermékek minőségi szinttartása terén. Vállalatvezetésünk helyesen ismerte fel a minőségi ellenőrzés szerepét, és a mindennapi munkában ezt kiemelt feladatként kezeli. Ennek köszönhető, hogy gyárunk gazdaságodott egy aránylag korszerűen kialakított laboratóriummal. A laboratórium felszereltsége egyre inkább lehetővé teszi, hogy termékeink ellenőrzését korszerűbben lehessen elvégezni. Az utóbbi években a minőségellenőrző osztály személyi állománya szakmai szempontból kedvezően alakult. Ennek köszönhető, hogy a napi munka mellett az osztály képes előkísérleteket végezni, melyek a gazdaságosabb termelést és a minőségjavítást hivatottak elősegíteni. Jelenleg is kísérletek folynak Bognár Lajosné laboratóriumi csoportvezető irányításával a dohányvágot gazdaságosabb felhasználásra érdekében. A kísérlet jelenlegi szakaszában biztató eredmények születtek. Befejezte Hegyi Ferencné késztermékellenőrző felvéves kísérleti munkáját, amely a cigaretták kitöltésének vizsgálatát tűzte ki célul a jelenleg alkalmazott szubjektív vizsgálat helyett. A vállalatvezetés koncepciójában fontos álláspont az, hogy a termékellenőrzést az egész gyártási technológiában kell folyamatosan végrehajtani.

Ennek az elvnek nagy jelentősége van abban, hogy a gyártási folyamatban azonnal lehet korrigáló intézkedéseket tenni a termék megjavítása érdekében.

A minőségellenőrző osztály sajátos tevékenységi rendszerben dolgozik. Már a termelési alap- és segédanyagok beérkezésénél ellenőrző vizsgálatokat végez a minőség védelme érdekében. Sok esetben fordult elő az, hogy a beérkező anyagokat a szállító vállalatnak kellett cserélnie, avagy leminősítenie. Ez a tevékenység elősegíti a termelésben dolgozók jobb munkafeltételeit, hiszen jobb anyagból könnyebb megfelelő minőségű terméket előállítani.

A feldolgozás folyamatában a félkész termékek több ponton és más-más oldalról is vizsgálat alá kerülnek. Lényeges vizsgálati szempont a gyártási technológiában a félkész- és késztermékek nedvesség vizsgálata mellett a súlyosabb külső tulajdonságú hibák felfedése. Nagy jelentősége van a gyártásközi minőségellenőrző csoport munkájának, mely biztosítja a rendszeres termékvizsgálatot félkész állapotban, és egyben folyamatosan tájékoztatja a cigarettagyártó-gépnél dolgozókat minőségi munkájukról.

A gyártási folyamat befejezése után a késztermék minőségi vizsgálata kerül előtérbe. Itt dől el végső soron, hogy a késztermék piacra-kepes-e, vagy sem. A gyár valamennyi dolgozója összefogásának köszönhető, hogy a cigaretta selejtképződés az elmúlt két év fél év alatt csökkent tendenciát mutat. Míg 1971. évben 3,4% volt a kiseljejtett cigaretta mennyisége, az össztermeléshez képest, addig 1972. évben 1,5%, 1973. évben 2,1% és 1974. I. félévében 0,3%. A selejtcigaretta csökkenésével egyidejűleg termékeink minőségében is javulás mutatkozik.

A minőségellenőrző osztály dolgozóinak munkahelyi légköre az utóbbi időben igen kedvezően alakult. Ehhez nagymér-

tékben hozzájárult a munkahelyi feltételek javulása, de ennél is fontosabb szerepet tulajdonítunk annak, hogy az osztály dolgozói bekapcsolódtak a gyárunkban folyó munkaversenybe. 1972. márciusában alakult meg a brigád, s a TABAK nevet vette fel. A brigád életében szépen valósul meg a hármas jelzésű alapon vállalt szocialista módon dolgozni, tanulni és élni tudás. A kollektívában a munkafegyelm megerősödött, és mindenki képességei szerint dolgozik. A brigád 26 tagja közül 16-an képezik magukat szakmai és politikai téren. Szinte jelszóvá vált a „képezd magad és tanuld tovább” szemléleti mód. A kollektíva szinte egyöntetűen vallja, hogy a tanulás által az ember gazdagabb lesz, és ezáltal növeli társadalmi hasznosságát is. Kulturális területen is igyekezett a brigád helytállni. Sikerült 1973-ban az iparági szellemi vetélkedőn a III. helyezést elérni. Emellett különböző jellegű társadalmi munkában is szívesen vállal részt a brigád.

Dr. Kiss Elemérné

Dohányválogatás

Szaktanácsnak lenni rangot jelent

Alig pár hónapja, hogy a termelési osztály különböző területein láthattuk 17 asszony lázas igyekezetét, komoly arcú emberek társaságában. A Pécsi Dohánygyári első szaktanács gárdája vizsgázott. 17 nő vette kezébe június 11-én kissé meghatottan kétévi kitartó tanulás után a szaktanács bizonyítványt. A nyári hónapokban szünetelt a tanítás. Hirdetések kerültek a falákra, melyek jelzik, hogy a szaktanácsképzés az ősszel folytatódik. A technikai színvonal fejlődésével szükségessé vált, hogy az eddig betanított munkások dolgozó szaktanács tanulókat. Mit jelent ez a sokat emlegetett technikai színvonal?

Fejlesztéssel nem akarok az őskorig visszamenni. Úgy gondolom, elég, ha a gyártás területéről hozok egy példát és összehasonlítom a Triumph és Dekajet gyártógépeket. E két gép felületes ismerete esetén is könnyen lemérhető, hogy az utóbbi kezelése mennyivel több ismeretet igényel. Ugyanígy összehasonlíthatnám a csomagolósi „öreg” és új Niepmann gépet, vagy az előkészítési szingonyos (injekciós) nedvesítést, a mai vacuumevesítéssel.

Az igaz, hogy a jövő gépeit ma még nem ismerjük, de a megfelelő alapképzés birtokában és a szaklapok olvasásával az új és korszerű gépek megjelenését könnyűszerrel figyelemmel kísérhetjük.

Tudott dolog az is, hogy gyárunk minden dolgozójának az a célja — dolgozzon az gépnél vagy íróasztal mellett —, hogy jöminőségű cigarettát állítsunk elő, és gazdaságosan termeljünk. Ösztönösen talán mindenki ezt akarja kezdetől fogva, de mennyire megváltozik a kép, amikor valaki már tudatosan dolgozik a cél érdekében. A tanulás során megvilágosodnak a már eddig is használt, de talán igazi értelmét pontosan nem ismert közgazdaságtani fogalmak.

Kibővül a tanulók látóköre. Megtanulják, hogy az alap és a segédanyagok milyen fizikai és kémiai változásokon mennek keresztül a feldolgozás során. Hogy a dohányt még szárítani és fermentálni kell a szántóföldi műveletek és törés után, csak azután kerülhet a gyárakba feldolgozásra. Hogy egy-egy gyártmányfajta kialakításánál izonyanyagot és töltőanyagot adó dohánykeveréket kell biztosítani. Hogy az egészségvédő és övrendszabályok a dolgozók érdekében készültek, és mindenkinek a saját érdekében kell azokat betartani. Oldalakon keresztül lehetne sorolni a címszavakat, amelyekről a hallgatók részletesen tanulnak, az októberben kezdődő és két évig tartó tanfolyamon.

Azt hiszem, nem felesleges arra a gondolatra sem kitérni, mit jelent a szaktanács bizonyítvány megszerzése és azzal együtt a tudnivalók elsajátítása. Csak az érezheti át igazán, aki a megkezdett tanulmányait befejezi, hogy az az egyszerű szó, hogy szaktanács, milyen erkölcsi, anyagi és társadalmi elismeréssel jár. A nehéz munkával szerzett tudást mindig jobban megbecsüljük, mint az „égetti” pottyantakat.

G J-né

Vannak túravezetőink, de...

Lépünk ki a gyerekcipőből

Ez év elején a KISZ-vezetőség a tagsággal egyetértésben az éves program keretén belül lehetőségeken bővelkedő sportprogramot irányzott elő. Fő célunk az volt, hogy a tömegsport jellegét megőrizzük és tovább fejlesszük a női labdarúgást, a túrázást, megszervezzük a tájékozódó futást, javítsuk az MHSZ-szel való együttműködést. Sajnos mire a végrehajtás útjára léptünk, nem hozta a teljes joggal várt eredményt, kis részben objektív és sajnos elsősorban szubjektív tényezők befolyásának következtében.

A női labdarúgás még nagyon gyerekcipőben jár ahhoz képest, hogy nem teljesen új ez a sportág gyárunkban. Pillanatnyilag a 20 igazolt játékosból a csapat összeállítása különösebb gondot nem okoz, viszont az edzéseknél eléggé súlyos problémákkal meg kell birkóznunk. Elsődleges nehézség, hogy a csapat nem rendelkezik megfelelő szereléssel és ez minden tevékenységükre kihatással van. Elsősorban az előbb említett nehézségek miatt az edzések látogatottsága nagyon gyér, pedig enélkül az eredményeket képtelenség biztosítani.

Mindemellett a csapattagoknak is nagyobb összefogást kellene tanúsítani, mivel sok esetben 3-4 játékos kivételével nem veszik komolyan a sport-tevékenységet, pedig ezen problémák kiküszöbölésével egy olyan női labdarúgó csapatot tudnánk létrehozni, amely felvehetné a versenyt bármely a bajnokságban szereplő csapattal.

Tudomásunk van arról, hogy vállalatunknál több fiatal rendelkezik túravezetői igazolvánnyal és aktivizálással nagy mértékben elősegíthető a „Természetbarát Szövetség” segítségének kikérésével a túrázás, esetleg a tájékozódó futó sportág kialakítása, megszervezése.

Több volt tájékozódó futó is dolgozik nálunk, akik szívesen folytatnák ezt a sportot, ha lehetőség lenne biztosítva a sportág beindítására. Ezzel párhuzamosan a rendszeres túrázás is megvalósítható, melyre az elbeszélések alapján igényt tartanak.

Sajnos már az első kísérletek zsákutcába jutottak. A februári végi enyhébb napokban megindult a szervezés egy mecseki kirándulásra. A kb. 30 fős jelentkezőkből mindössze ketten jöttek el, ami elszomorító volt, s ez nem az első eset, hogy a nagy lelkesedés után ennyire hátat fordítanak egy-egy akciónak. Az ilyen, és ehhez hasonló jellegű

próbálkozás, sikertelenség egy-két, lelkesen dolgozó fiatal kedvét szegte és ambíciója is alábbhagyott.

Az MHSZ-szel való együttműködés elsősorban abban nyilvánult meg, hogy már a programok tervezésénél egységesen figyelembe vettük az előre meghatározható rendezvények időpontját.

Hegy József

Az észrevételeket megszívleljük

A nyári üdületési szezon lassan befejeződik. Ennek kapcsán megkérdeztük dolgozóinkat, milyen vélemény alakult ki a jelenlegi bérleteményekről és a trösztüldülőről.

A balatonboglári és ábrahámhegyi trösztüldülőkben a dolgozók jól érezték magukat. Az ábrahámhegyi üdülőben csupán a szobák nagyságát kifogásolták mivel azok mindössze két fekvőhelyesek és pótágyasak. Így a gyerekek elhelyezése már gondot jelent. Az ellátással elégedettek dolgozóink, a háromszori étkezést kielégítőnek találják.

Az önellátás üdülőkben már nem ilyen jó a helyzet. Két ilyen bérleteményünk van. Harkányban egy kétszobás öszzkomfortot, Balatonbogláron pedig egy ötszobás nyaralót bérelünk. A harkányi nyaraló ellen különösebb kifogás vagy panasz nem merült fel, mindkét szoba csendes, jól felszerelt, maximálisan biztosítja a kényelmet és közel van a fürdőhöz. A balatonboglári nyaralót másodikként béreljük. Tavaly nem merült fel különösebb panasz amit pedig felfeltettek az ott üldülők azt rendezték a tulajdonossal. Idén dolgozóink többsége ismét jól érezte magát Balatonbogláron. Ennek ellenére többben kifogásolták a melegvíz ellátást valamint a kis méretű hűtőszekrényt. A tulajdonossal ezeket a problémákat megbeszéljük és a későbbiek folyamán megoldjuk. Hiszen az a célunk, hogy maximális kényelmet és nyugalmat biztosítsunk dolgozóinknak.

Többben azt észrevételezték, hogy a tíznapos turnust hosszabbítsuk meg két hétre. Az is felvetődött, hogy valamilyen formában oldjuk meg az ott üldülők ebédeltetését is.

A felmerült javaslatokat természetesen megvizsgáljuk és bizunk abban, hogy az említettek a következő szezonra már megoldódnak.

Danajkáné—Szökéné

Új angol gyártmányú kocsánylaposító gépet helyeztünk üzembe gyárunk előkészítő üzemrészében. Az 1,2 millió forintba került berendezés óránként négyszáz kilogramm dohány előkészítésére képes.

Tallózás külföldi lapokban

Újabbon mind gyakrabban fölvetődik a kérdés: vannak-e az „erősen dohányos” országokban, családokban nem dohányzó emberek? A kutatók többségének az a véleménye, hogy nincsenek. Hiszen a nemdohányzók is eltöltnek rövidebb-hosszabb időt olyan helyiségekben, ahol mások dohányoznak, s így akarva-akaratlanul passzív dohányzókká válnak.

A szoba levegőjében terjedő füstnek két összetevője van: a dohányzók kifújta „főfüstmaradvány” és a szívás szünetében keletkező „mellékfüst”. A nemdohányzók tulajdonképpen „csak” az utóbbit lélegzik be. A vizsgálatok azonban kimutatták, hogy ez a veszélyesebb, mert a szívás szüneteiben alacsonyabb a parázis hőmérséklete, következésképpen tökéletlenebb a dohány égése. A „mellékfüst”-ben kétszer annyi füstkátrány és nikotin, háromszor annyi fenol és pirén, négyszer annyi nitrogénoxid, kadmium és rákkeltő hatású benzopirén és ötször annyi szénmonoxid van, mint a dohányosok szájjüregébe jutó „főfüst”-ben. A számítások szerint a dohányzó kollégákkal együtt dolgozó nem dohányzók szervezetébe passzív dohányzással naponta négy-öt cigarettányi nikotin és egyéb egészségre káros vegyi anyag jut be.

(New Scientist)

Kémiai vizsgálatok és biológiai kísérletek céljaira cigarettaszívó automatát készítettek nyugatnémet kutatók. Az automatával végzett kísérletek során többek között megállapították, hogy a cigaretta első 3,5 centiméterének elszívásáig a szájba kerülő füst hőmérsék-

lete 27 °C körül van, majd a cigaretta rövidülésével emelkedni kezd. Amikor a dohányos a „csikket” szívja, már 32 °C a füst hőmérséklete. Ha a cigarettát gyorsan szívják, a hőmérséklet még nagyobb lesz. A cigaretta szívása közben felálló parázis hőmérséklete 770 °C (a pipában égő dohányé 2-300 °C-kal kisebb). E megfigyeléseket a tüdő-, a gége- és az ajkakrakképzésével kapcsolatos kutatásokban hasznosítják.

(Umschau)

Hosszú évek óta folytatnak kísérleteket Angliában és az USA-ban nikotinmentes szintetikus dohány előállítására erjesztett cellulózrostokból. Két angol vállalat már ott tart, hogy kísérletképpen felerészben ilyen szintetikus dohánnyal töltött cigarettát hoz forgalomba. Egy amerikai vállalat kísérletei is eljutottak odáig, hogy a közeljövőben szintetikus dohányt bocsáthat a dohánygyárak rendelkezésére.

(FIPA)

Erősen terjed az NSZK-ban a dohánygyárak automata útján történő eladása. 1973 elején 178 664 automata működött, egyenként 9,9, összesen 1 769 509 fiókkal. A nagykereskedelemben összes forgalmának 63%-át saját kezelésben lévő automatái útján adta el. A cigarettagyártásnak 70%-a kerül ezen az úton a fogyasztóhoz, 5,5 milliárd DM értékben. A dolog árnyoldala, hogy az automaták kifosztása összesen 15 millió DM kárt okozott, azaz készülékenként 18,58 márkát (részben hamis pénz bedobásával is).

(Die Tabak Zeitung)

A kooperáció jegyében

(Folytatás az 1. oldalról)

munka. A legnagyobb munkaráfordítást a nyári, korábbi hónapokban igényli, akkor, amikor a betakarítási munkák a mezőgazdaságban egyébként is munkacsúcot jelentenek. A helyzet elemzése arra a következtetésre vezetett, hogy a dohánytermesztés fejlesztésének, a hazai igények kielégítésének feladatát termelési — gyártási kooperációval, együttműködéssel kell megoldani. Ez az együttműködés valósul meg azáltal, hogy mintegy negyven munkatársunk ez évben is do-

hánnyalogatást végez a nyári-őszi hónapokban.

Ez évre több, mint ezer mázsa Hevesi dohány válogatását vállaltuk a Dunántúli és Duna-Tisza közti Dohányfermentáló Vállalattal kötött szerződésünkben. Az elmúlt évben tapasztalt bizonytalanságnak, az ideglenesség érzésének nyoma sincs már a dohányválogatásnál dolgozóknak.

Ma már tapasztalatból tudják, hogy munkájuk rendkívül hasznos a népgazdaságnak, előnyös a vállalati érdekek szempontjából, emellett egyéni számításukat is megtalálják.

Várhelyi József

Aktuális jogszabályok

A gyermektartásdíjról a 12/1974. (V. 14.) Minisztertanácsai rendelet és az ennek végrehajtására kiadott 8/1974. (VI. 27.) IM. számú rendelet rendelkezik.

1. A bíróság a gyermektartásdíjat a tartásra köteles személy munkabére, járandósága, egyéb jövedelme és vagyoni viszonyai alapján állapítja meg. A tartásdíjat a jövőben a bíróság százalékosan is megállapíthatja, ilyen esetben azonban a százalékos viszonyra az ítéletben megjelölt forintban a tartásdíj alapösszegét is. E rendelkezésnek az a jelentősége, hogy amennyiben a tartásra kötelezett munkabérében és egyéb járandóságában növekedés következik be, a munkáltató a növekedést keresetnek megfelelően köteles a munkabérből a megállapított százalék szerinti összeget levonásba helyezni, tehát nem kell a jövőben újabb keresettel fordulni a bírósághoz abban az esetben, ha a gyermektartásdíj fizetésére kötelezett jövedelmében növekedés áll be.

A tartásdíj százalékos megállapítása esetében a munkáltató a bérköltség terhére kifizetett valamennyi rendszeres díjazásból a bíróság határozatában megjelölt összeget (alapösszeget) minden hónapban levonja és a jogosult részére kiutalja. A részesedési alap terhére kifizetett juttatásból megjelölt százalékot a munkáltató azok kifizetésekor, nyomban levonja és kiutalja a jogosultnak.

2. Nézzük, hogyan kell megállapítani a tartásdíjat, és a tartásdíj megállapításának alapjául milyen jövedelmet, illetve járandóságot kell figyelembe venni;

a) a tartásdíjat általában úgy kell megállapítani, hogy az a gyermekenként elérje a kötelezett átlagos munkabérének és az öt megjelölt juttatásnak a 20 százalékát. Természetesen egyéni esetekben a bíróság ettől felfelé, és lefelé eltérhet. Indokolt esetben pedig százalékos megállapítás mellőzésével kizárólag határozott összegben vagy határozott összegben és bizonyos juttatások százalékában is megállapíthatja.

b) a tartásdíj megállapításánál figyelembe veendő jövedelmek:

1. munkaviszony alapján figyelembe kell venni a bérköltség terhére kifizetett minden díjazást; a részesedési alap terhére pénzüni részesedésként kifizetett minden díjazást (prémium, jutalom, nyereségprémium és nyereségjutalom, év végi részesedés, újtási és pályázati díj stb.), hűségjutalmat és céljutalmat.

2. Szövetkezeti tagság alapján figyelembe kell venni: — munkadíjat és minden más bérjellegű juttatást; — részesedést (osztalékot); — a szövetkezeti tisztségviselői tiszteletdíjat; — a háztáji gazdaságból, valamint a tagsági viszonyból eredő minden egyéb jövedelmet.

3. Az alkotó és munkaközösségi tagság alapján figyelembe kell venni: — a munkaközösségtől járó valamennyi díjat.

4. Egyéb jövedelmeknél: Az egyéb jövedelem alatt kell érteni a jövedelemadó alá eső minden bevételt (így különösen a magánkisiparos és a magánkiskereskedő jövedelmét, a szerzői jogdíjat, a képző- és iparművészeti alkotásokért járó ellenértéket), valamint a jövedelemadó alá nem vont minden egyéb bevételt. Ezeket az egyéb jövedelmeket akkor is figyelembe kell venni, ha a kötelezettnek munkaviszony, szövetkezeti tagsági viszony, alkotó- vagy munkaközösségi tagság alapján is van jövedelme. A bérköltség terhére kifizetett valamennyi rendszeres díjazásból a levonás alapja az említett díjazásoknak a múltbortól terhelő adó- és nyugdíjnyújtás után fennmaradó összege.

(Folytatjuk)

Több mint 3500 társadalmi munkórát teljesítettek dolgozóink augusztus 20-ig az óvoda-bölcsőde építkezésén. A munka a kívánt ütemben halad, de a társadalmi munkatelajánlásokra továbbra is számítunk az építkezés befejezéséig. A szocialista brigádok, üzemrésztek és az egyéni felajánlást tevők Huber Jenő karbantartási üzemvezetőnél és Horváth István üzemmérőknél jelentkezhetnek munkára.

Automata kapcsoló a Skoda gyártmányú csomagológépen. A plexi ajtó kinyitását követően a gép leáll.

Védőberendezésekkel biztonságosabb a munkavégzés

Felére csökkent a balesetek száma

A munkavédelmi óvrendszabályok és a Vállalati Munkavédelmi Szabályzat előírásai jól szolgálják dolgozóink egészségének és testi épségének védelmét akkor, ha azokat minden munkaterületen minden érintett ember — legyen az vezető, vagy beosztott — maradéktalanul betartja.

Vállalatunknál hosszú éveken keresztül sok gondot okozott az, hogy az ipari átlagnál is magasabb volt a balesetek száma, és a — balesetek súlyosságát jelező — kiesett munkanapok száma egyaránt. Jellemző, hogy az utóbbi tíz évben a múlt év első feléig alig volt valami javulás. A dohányipari vállalatok közötti munkavédelmi versenyben is rendszeresen az utolsó helyezettek között voltunk.

A múlt év márciusában tizenkét évre visszamenően elemeztük a megtörtént baleseteket. Ennek alapján feltártuk a leg súlyosabb veszélyforrásokat, és olyan berendezésekre is feltettük, ahol korábban egyértelműen óvrendszabály megsértéséből történt baleset.

Fokoztuk a munkavédelmi tevékenység társadalmiságát, azaz, hogy a munkavédelmi örök létszámát megnöveltük, észrevételeikre, javaslataikra vonatkozóan soronkívül intézkedtünk.

A balesetek számának csökkenésében jelentős szerepe van újítóinknak is. Ez azért is öröndetes, mert jól tükrözi a munká-

sok egymás iránti felelősségérzetét, kifejezi a társadalom tagjainak egymás iránti gondoskodását is.

Sorolhatnánk tovább a baleseti helyzet javítására vonatkozóan tett intézkedéseket, a lényeg azonban az, hogy dolgozóink megértették: nemcsak magukért, hanem egymásért is felelősséget vállalva lehet csak balesetmentesen dolgozni: kell, hogy a munkavédelmi előírások megszegését munkatársai figyelmeztessék.

Ez év első felében elértük azt, hogy a balesetek száma a múlt év első feléhez viszonyítva felére csökkent. Tavaly az első felében 11 dolgozónk szenvedett üzemi balesetet, ez év első felében öt. Majdnem ilyen arányban csökkent a balesetek miatt kiesett munkanapok száma is. Különösen jelentős eredménynek tartjuk, hogy a munkagépknél óráról egyre csökkent az előfordult baleset.

A munkavédelem terén legnagyobb javulás a gyártási osztályon, a dohányelőkészítési üzemnél és a filtergyártásnál volt. Legtöbb a tennivalója a csomagolási osztály dolgozóinak. A munkavédelmi előírások szigorú betartását, a védőberendezések használatát egymástól is megkövetelve a csomagolási osztályon is el kell érni, hogy ne érje munkatársainkat üzemi baleset, hogy ne legyen több munkában megrokkant munkatársunk, hogy ne kelljen látnunk barátunkat szenvedni.

Az első félév mérlege

Tervünket 99 százalékra teljesítettük

Gyárunk az első felében kétmilliárd 172 millió darab cigarettát készített irányzata első. Az év első hat hónapjában kétmilliárd 153,4 millió darab cigarettát gyártottunk. Termelési tervünket tehát 99,1 százalékra teljesítettük. Cigaretta érték tervünk egy százalékkal maradt el a tervezettől.

A termelést, az import anyagok hiánya gátolta. Ennek ellenére a félév utolsó hónapjában elégettünk kötelezettségeinknek igaz, némi változtatással. A hosszú cigarettákhoz szükséges celofán hiánya miatt június 25-től július közepéig kénytelenek voltunk szüneteltetni a Román cigarettá gyártását.

A termelés kiesés természetesen kedvezőtlenül hatott eredményünkre, amelyhez a fogyasztói igények alapján a gyártmány összetételben bekö-

vetkezett eltérés is hozzájárult. Tervezett dohányanyag mutatóinkat az első negyedévi befejezés miatt fél éves szinten nem tudtuk teljesíteni: ez már eleve meghatározza második félévi feladatainkat ezen a téren. A második negyedévben ennek ellenére jelentős dohánytermék-takarítást értünk el, amely gépeink kedvező teljesítményéből, a selejt csökkenéséből, az előkészítési osztályon bevezetett intézkedésekből fakadt, és nem utolsósorban dolgozóink kongresszusi munkaverseny vállalatának eredménye.

Minőségi mutatóink a kiemelt gyártmányokat figyelembe véve a következőképpen alakultak: Fecske 3,40, Román 3,36. Az első felében kiemelt gyártmányaink minősége javult. Különösen figyelemre méltó a hágy-mérvű kocsánytartalom csökkenése.

Aranyárga virszinia

A Balaton nem lehet messzebb két kilométernél. Jól ki-vehetők a fonyódi domboldalban megülő víkendházak és kisebb nagyobb villák. Ha valami magaslat féle lenne a közelben, talán a vizet is megpillanthatnánk. Aprópó, magaslati Elbeszélgettek az időt, egy-egy-zer csak azon vettük észre magunkat, hogy túl szaladtunk Pusztaszentgyörgyön. Hobbá itt nem nehéz lefutni a „térképről” mert az út mentén semmi sem jelzi a száritótelepre vezető szakadatot. Visszafordulunk, ameréről jöttünk, majd néhány száz méter után előbukkan a telep kőmánya. Mindenfelé kukorica, a táj meg olyan lapos, mint a gyűrűtábla.

Selmeczi István telepvezető a nyolcadik szeptont kezdte július közepén. Mindaddig itt maradt hetvened magával, amíg be nem fejezik a dohányszáritást. A beváltás október végéig tart, ha a déri el nem viszi. Mert na a levelet megcsípi, a száritóban dolgozóknak leáldozott. Leg-
alábbis a jövő esztendőig. Úgy számítják, nyolcezer mázsa dohánylevelet szállítanak ide Lengyelországból, Bulgariából, Pusztaköveséből, Marcaliból, Mesztetnyéről, Heteréről, Nagybaljomból meg Somogyárdról. Százharminc hektárról: ennyi a felsorolt gazdaságok dohánytermő területe. Eddig háromezer mázsa virginiait szállítottak Pusztaszentgyörgyre a vontatók.

A hetven ember többsége lány, vagy asszony. Közülük tizenhaten pécsiak. A dohányfonás egyáltalán nem könnyű mesterség, ezért kevés a munkaerő. A Dunántúli és Duna-Tisza közli Dohányfermentáló Vállalat évről évre a pécsi Dohánygyár segítségét kéri a beváltás időszakában.

A száritó épülethez simuló fészter alatt megszorul a levegő. Három négy méterenként asztalok, rajtuk dohánylevelek. Az asztalok között szaporra kezek fonják a dohányleveleket a lécekre, hogy aztán a virginiafűzerek a több emelet magas pajtákba kerüljenek. A fonók párbant dolgoznak. Az asztalokra készített dohányleveleket az adogató készíti a fűző keze alá. Ha az adogató lassú, a fonó is kevesebbet keres. A norma óránként negyven léce. Negyven léce, azaz másfél percnél egy rudat kell megfűteni dohánylevelekkel. Mégpedig úgy, hogy a zsinag erősen tartsa a száritandó anyagot, mert a fűző vagy tíz kézen megy keresztül mire az aranyárga füstölőnivalót leszedik a rudakról.

— Nekünk még szokatlanok a kézművelők. Így nem érjük el a nagyatádiak teljesítményét és a normát sem. A dohánylevelet, meg a zsinag kikészíti a kezét, ezért kesztyűben dolgozik. Naponta átlagosan kilenc órát töltünk a fészter alatt, de ha ki akarjuk egészíteni a keresetet, arra is van mód. Estánként kilőlünk a ház elé és zsinagot gombolyítunk. A dohánylevelet normá teljesítés esetén kilenc-húszat fizetnek, erre jön rá az időnyújtás, amelyet szintén órára vetítenek és egy forint. E mellett megkapjuk a harmincegy forint napi díjat is. Van, aki abból megéli, így a fizetés megmarad. A pénzt itt nincs hol elkölteni, — mondja Timotij Kornélia.

A tíz száritópafta dugig tele dohánnyal: egybe 70—100 mázst aggotnak be. A rakást felülről kezdik, ha a kamra megtelik, az ajtót bezárják. Majd ráengedik a meleg levegőt a fűstölőnivalóba. Hét-nyolc nap szükséges ahhoz, hogy a bálnázó dohánylevelet aranyárgára változzon. A két egy elag-

Dohányfonók

gott műzdonykázán termeli. A kázánház ajtaja nyitva, mellett hokkedli, rajta mágnó. A Lokomotív GT egyik sikerszámát játssza teljes hangerővel.

Közben Selmeczi István megjegyzi.

— A legfontosabb az, hogy megfogjuk a szirt. A szinbomlás harminc fok körül indul meg, amíg ezt elérjük, eltelik egy nap, de van olyan is, amikor hetven órát várunk rá. Az időkülönbség sok mindentől függ. Így nem mindegy, hogy a növény melyik részéről száritják a levelet. Azt is észre vesszük, hogy kötött, vagy homokos talajon termelték a virginiait. Ha pedig haragoszöld a levél, tudjuk, hogy nitrogénesték a talajt. Amikor elérjük a megfelelő szint, rögzítjük azt, majd tovább emeljük a hőfokot, de közben fokozatosan kinyitjuk a szellőzőket, hogy a párából megszabaduljunk. Kényes munka ez: egy pafra tartalmá zölden legalább ötvenezzer forintot ér, száritás után legalább a háromszorosát.

A telep, amely 1946-ban épült, szinte hermetikusan zárt kolónia. látogatók ritkán érkeznek. Eseményt csak a telepre beforduló járművek jelentenek, meg az, amikor a fizetést hoz-

zenketten vannak egy szobában.

Ezt Lászlóné: „Persze. Agy szerint beosztottuk, hogy kire mikor kerül sor a takarításban. De ezek a fiatal lányok állandóan alkudoznak.”

Ezen aztán jót derülünk, mert ők sem igen hagyták el a húsz esztendőt.

— Fürödni voltak-e, közel a Balaton?

— Sokszor, már nincs is kedvünk. Mag aztán mindenki nem mehet kerékpárral. Csúpan néhány van a telepen. Gyalog pedig több mint egy órába telik, mire a tóhoz érünk — válaszol Milics Ilona.

— Közös programokat csak szerveznek.

— Az első nap délutánján mindannyian átmentünk Fonyódra. Velünk volt a telepvezető is, aki az eligazítást tartotta, mielőtt elindultunk. És képzeltje. Egyszer csak előbe áll az egyik kislány és rácsodálkodik: „Hol is láttam én magunkat?” Ezen aztán jót mulatunk. Azóta volt ismerkedési estünk, elláttek a lengyelítói kizsések. Megbeszéltek, hogy az egyik szabad hétfőn elmegyünk a gazdaságba barackot szedni és ott leszünk a szüreten is — mondja Timotij Kornélia.

zák. Aztán amikor a vontatók és autók elmennek, minden viszszozóknak a megszokottságba. Amíg jó idő van, kijönnek Nagyatárról is, de októberben már elmaradnak a vendégek...

Az ebédet a telep gépkocsija hozza ki Lengyelországból. Választék nincs, de az itteniek szerint jobb a koszt, mint tavaly. A nyolchetvenet megéri. A reggeliről és vacsoráról mindegyik maga gondoskodik, jobbanmondva a gondnok vásárolja meg a munkások hideg-élelmét. Főzni is lehetne, de az alkalmi nyárkonyhában felállított gáztűzhelyet alig használják. A büfés szerepét a gépkocsivezető vállalta. Csak úgy szorgalmazból. Az újság napon-ta jön. Járatják a Népszahad-ságot, a Nők Lapját, az Crszag-Világot, a Népsportot. Van televízió, rádió és pingpong asztal.

Hídvégi Zsuzsa, Milics Ilona, Timotij Kornélia és Etz Lászlóné a második nyarat tölti Pusztaszentgyörgyön. A menüt már elfogyasztották a szin alatt: ma gulyás volt és darás tészta. A mozdonyp még nem szólt meg, van egy kis idő a beszélgetésre. A győpön.

— Miért vállalták idein is a pusztaszentgyörgyi munkát?

— A jó levegő miatt és azért, mert szabadabbok, vagyunk — válaszol Hídvégi Zsuzsa. — Szabadabbok, de alkalmazkodni csak kell, hiszen ti-

Szeptembertől kezdődik a szakmunkások szakközépiskolája

A TÉT A TECHNIKUSI OKLEVEL

Ez évben látott napvilágot a Művelődésügyi Minisztérium utasítása, mely a szakmunkások szakközépiskolai továbbképzéséről intézkedik. Vállalatunk a párt és a kormány művelődéspolitikájának szellemében lehetőséget ad minden dolgozójának, hogy szakmájában tovább képezze magát.

Bizonyára sokan megkérdezik, hogy mi a célja ennek az oktatási formának, amikor az iskolák folyamatosan bocsátják ki az új, magasabban képzett szakembereket. Amikor vállalatunk érdeklődni kezdett az új oktatási forma iránt, célja az volt, hogy a mi szakmunkásainknak is biztosítsa a továbbtanulási lehetőségét... Talán elcsépeelt mondatnak hangzik, de a cél az, hogy mindenki a tudása legjavát nyújtsa. Ehhez viszont az kell, hogy folyamatosan tanuljunk, haladjunk a korral.

A pártirodában beszélgettünk a jövődbeli szakközépiskolásokkal. Komoly arccal hallgatták a jelentkezés feltételeit. Ennek eredményeként 10 felnőtt csiládos férfi, szeptembertől ismét kezébe veszi a tankönyveket. A 3 év természetesen lemondással jár, nagy akaratot követel, és mindezt azért, hogy tudásukat gyarapítsák.

A szentlőrinci Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakközépiskolája kihelyezett tagozatának egyik osztálya ez év őszétől a Dohánygyár tantermében tartja a felkészülést segítő foglalkozásokat heti két alkalommal. A három év alatt közismereteket bővítő tantárgyakat — matematika, földrajz, fizika, kémia, magyar irodalom, stb. — tanulnak a hallgatók.

Szaktárgyak nem lesznek, hiszen mint említettem a jelentkezés egyik feltétele, hogy szakmuközbizonyítvánnyal rendelkezzenek a jelöltek. Az ipari iskola elvégzése és az azt követő munkájuk során ezek az emberek olyan szakmai gyakorlatot szereztek, mellyel munkájuk legapróbb részleteit is önállóan meg tudják oldani. Így érhető, hogy a szaktantárgyak beiktatásával sok újat nem tanulnának. A matematika és fizika elsajátítása, az új törvények megismerése, segít majd a bonyolultabb feladatok kivitelezésében. A történelem és a magyar tanulás pedig abban segít, hogy felelevenítsék a régen tanult dolgokat.

1973-ban eltörölték a kötelező érettséget. Ennek értelmében a három év letelte után a hallgatók érettségire jelentkezhetnek, vagy a szakközépiskola elvégzéséről szóló végbizonyságot kapnak. Az érettségivel rendelkezők a tanulmányaikat következő évben technikus minősítő vizsgára jelentkezhetnek. A technikus oklevelet abban a szakmában kapják, amelyben a szakmunkás oklevelet szereztek. Így előfordul olyan furcsaság, hogy a három évig azonos tantárgyakat tanulók a minősítő vizsga után különböző oklevelet kapnak. Lesz köztük lakatos, dohányipari, tejipari, sütőipari, stb. technikus.

Végezetül csak néhány dolgot említek, amely a most továbbtanuló szakmunkásainkat foglalkoztatja. Nagy Rezső örül, hogy nálunk „egyenjóság van”. Felesége a tavasszal fejezte be a szakmunkás iskolát és most ő ühelt az iskolapadba. Ván, akinek az okoz problémát, hogy már megint csökkeneni kell az alvásidő... Az Angyal-testvérek és Sefcsövic József az iránt érdeklődtek, hogy karácsony előtt vehetnek-e ki a tanulmányi szabadságukból, persze csak akkor, ha vizsgájuk lesz, tették hozzá sokkal szerényebben.

Remélem, lelkesedésük mindhárom évben végigkíséri őket és bátorságot ad majd azoknak is, akik most még nem merték vállalni ezt a megpróbáltatást. Gábor József

Készülnek a káderutánpótlási tervek

Közeledik pártunk XI. kongresszusa. Mint már hónapok óta, augusztus hónapban is mindhárom pártalapszervezetünk a kongresszusra való felkészülés jegyében végzi munkáját.

Ezt tükrözik a most készülő második félévi munkatervük is. Az alapszervezetek munkatervében kiemeltedő helyet foglal el a beszámoló taggyűlések előkészítése. A beszámoló taggyűléseken ugyanis számot kell adni a X. kongresszus óta eltelt idő alatt végzett munkáról.

Pártvezetőink életében kiemeltedő jelentőségű feladat a Központi Bizottság 1973. november 28-i, a káder- és személyzeti munka továbbfejlesztésére vonatkozó határozatának megvalósítása is. A csúszveztőség intézkedési terve alapján alapszervezeteink most a káderutánpótlási terveket készí-
tlik.

Hirek

30 TAGÚ DOHANYIPARI DELEGÁCIÓ utazott repülőgéppel augusztus 22-én Moszkvába, Irimi Sándor igazgató elvtárs vezetésével. A szovjet főváros nevezetességeinek megtekintésén kívül megismerkednek az egyik moszkvai dohánygyár dolgozóinak munkájával, életével is. A küldöttség pécsi tagjai: Cserepes Károlyné laboráns, Farkas Lajosné bölcsődevezető, Hiv Mihályné bontónő, Dr. Keszthelyi Lajosné osztályvezető és Magyar Miklós gondnok, valamennyien vállalatunk kiváló dolgozói.

A LEGUTÓBBI KISZ-VEZETŐ-SÉGI OLESEN ifjúsági szervezetünk vezetői megismerték az MSZMP Központi Bizottsága 1973. november 28-i, káder-és személyzeti munka továbbfejlesztésére hozott határozata helyi végrehajtásának intézkedési tervét, amelyet a vállalati párt-szervezet csúcsvezetősége készített. Az intézkedési terv alapján megvitatták az ifjúsági szervezet idevonatkozó feladatait, kötelezettségeit és jogait. A vezetőségi ülésen meghívottként részt vettek Kárpáti Károlyné csúcs-titkár, Marton József SZB-titkár, Farkas József elvtárs, a csúcsvezetőség tömegszervezeti felelőse.

FIATALJAINK július 27-én KISZ-műszakot szerveztek. A munkájukért kapott 5 323, — Ft-ot a KISZ-szervezet takarékkönyvébe helyezték el; a pénzt csoportos kirándulásokra kívánják fordítani.

BOLGÁR FIATALOK 35 fős CSOPORTJA tett látogatást vállalatunknál. Az üzemlátogatás után a KISZ-klubban baráti találkozóan ismerkedtek meg KISZ-eseinkkel.

A KISZ-KLUBBAN RENDEZETT SZELLEMI VETÉLKEDŐ első helyezettjei Németh Magdolna és Kerezki Ferencné voltak. Második helyezést Takács László ért el, a harmadik díj Horváth Istvánnak és Nyújtó Teréznek jutott. A szellemi vetélkedő helyezettjei tárgyjutalomban részesültek.

AUGUSZTUS 23-ÁN A PÉCSI FEGYVERES ERŐK KLUBJÁNAK 20 fős csoportja ismerkedett meg gyárunkban a cigarettakészítés fortélyaiival. A nyugalmazott katonák és rendőr elvtársaknak az üzemlátogatás után a vállalati párt- és tömegszervezeti titkárai adtak tájékoztatást életükről, eredményeinkről.

VAGÓ IMRENE munkáügyi osztályvezető, a párt-csúcsvezetőség tagja, kiváló munkájának jutalmul a „Barátság” vonattal tíz napra a Szovjetunióba utazott.

Szeptember 7-én Budapesten kerül megrendezésre az **ORSZÁGOS IFJÚSÁGI PARLAMENT**. Az egész ország fiataljainak életében igen jelentős fórumon KISZ-szervezetünket Gasteiger Hilda képviseli.

PÉCSI DOHÁNYGYÁR
A Pécsi Dohánygyár dolgozóinak lapja
Szerkesztő a Szerkesztő Bizottság
Felelős szerkesztő: Salamon Gyula
Kiadja a Baranya megyei Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: Braun Károly

Pécsi Szikra Nyomda
Pécs, Munkácsy Mihály u. 10. sz.
Felelős vezető: Molnár Beáta

Az ejtőernyős VB-ről pécsi szemmel

A XII. ejtőernyős világbajnokság rendezési jogát a 900 éves Szolnok városa kapta meg. A rendező bizottság nagy körültekintéssel, mindenre kiterjedő figyelemmel oldotta meg a VB lebonyolítását, melynek színhelye a Kilián György repülőtér volt.

A két hétig tartó versenyt Pacczár Miklós, Stettner József, Szurofka Zoltán és még több sporttársammal együtt néztük, izgultuk végig. A szakember szemével igyekeztünk minden apró technikai, hajtogatósi, helyezkedési fogást ellesni, megérteni és a későbbi versenyeknél felhasználni.

Mindannyian sátorban laktunk, közvetlenül a repülőtér mellett. Így nem okozott gondot a közlekedés. Reggel 7 órától állandóan a célkör közelében voltunk a verseny időtartama alatt. A VB-n a hagyományos versenyszámok szerepeltek, stílusugrás, és célbaugrás.

A néző számára a stílusugrás nem látványos szám, különösen akkor, ha párás a levegő. Ilyenkor a 2000 m-es magasságból kiugró sportolót alig, vagy egyáltalán nem lehet látni.

A szovjet versenyzők sátorban elhelyezett telerecording segítségével egyenesben, vagy felvételtől megnézhetjük a versenyzők gyakorlatait.

Csodálkozva néztük végig a későbbi világbajnok, Jean Claude Armaing 6,56 mp alatt végrehajtott gyakorlatát. Ugyanígy voltunk Oszlipov 6,8 mp-es gyakorlatánál is. Nekünk sportolóknak ez új volt, hiszen rövid és hibátlan gyakorlatot csak most láttunk először. A pécsi stílusugrás szintje sajnos ettől nagyon távol van, a maga 10,5–12 mp-es idejével.

A leglátványosabb versenyszám az egyéni célbaugrás volt. Itt, aki 10 cm-nél nagyobbat ugrott, az már alig jutott dobogó közelébe. A legtöbb néző ennél a számnál volt és a csapat-célbaugrásnál.

A lengyel Stanislaw Sidok 27 éves egyetemi hallgató 6 ugrásból 5 nullát és egy 1 cm-es eredményt ért el. A verseny szorosságára jellemző, hogy utána ötven álltak a második helyen 5 cm-rel. Ebben a versenyszámban a szenzációt a paplanernyők jelentették. A hagyományos ernyők kör, illetve ellipszis alakúak, két oldalt elhelyezett kormányozható változtható résekkel.

A réseken kiáramló levegő és a szél tolja előre az ernyőket. Egy anyagrétegből készülnek, 28–24 zsinoros kivitelben, előrehaladási sebességük 6 m/sec, 36–46 m² felületűek.

Ezzel szemben a paplanernyő vagy matrac két anyagrétegből áll, ami 10 rekeszre van osztva. A rekeszeket a légsebesség tölti, fújja fel. Az ernyő alakja téglalap, keresztmetszete azonos a repülőgép szárnyprofiljával. Ezzel a profillal az ernyő nagy vízszintes sebességet (10–18 m/sec) ér el, igen kis függőleges sebesség mellett, amit a profil felett kialakuló áramlásnak köszönhet. Széllel szemben halad és onnan is helyezkedik a célra az ugró. A téglalap hosszabbik oldalán elhelyezett, a levegő által felhajt, irányítható csűrőlapokkal kormányozható. 14–26 m² felületűek. Szinte teljesen úgy fordul, mint a repülőgép.

Ütörő ernyő a hagyományos ernyők között. Nagy a valószínűsége annak, hogy az amerikai kezdeményezés után a többi ország is kísérletekbe kezd az ezzel a típussal. Előfordulhat, hogy a következő világbajnokságon a versenyzők nagy része már paplanernyővel versenyez.

A stílusugrásból nem tudunk sokat ellesni, a célbaugrásból annál többet. Főleg az utolsó 10 m irányítási munkáját — érte ezalatt a kéz tevékenységét — figyeltük és rögzítettük magunkba. Jól megfigyeltük, hogy mikor kezd az ugró a lábára koncentrálni azért, hogy azt a nullára helyezze. Ezt a tapasztalatot sporttársaim alkalmazni fogják a legközelebbi versenyükön a Magyar Népköztársaság Kupán, szeptemberben.

Többször meglátogattuk a válogatott keret tagjait, kiket már személyesen ismertünk. A keretben nagy volt az összetartás és az egymás iránti segítőkészség.

A várnál jobban szerepeltek válogatott fiataljaink, Mészáros György és Ecsédi András, aki az utolsó pillanatban került be a keretbe. Az „öregek” főleg a stílusugrásban szerepeltek jobban. A lányok közül Boros Erzsébet és Szatmári Irén szerepelt legjobban. A magyar csapat az ugrásszámokhoz, edzéslehetőségeikhez viszonyítva jól szerepelt. Többet tudnának nyújtani, ha még több ugrási lehetőséget biztosítanának számukra, fejlett technikai és szakmai segítség mellett.

A „nagyemő” csapatok — Szovjetunió, Csehszlovákia, USA

— egy évben, de főleg a VB-t megelőző évben 500–600 ugrást hajtanak végre. Stílusugrásokat képmagnóra, filmre veszik és a kiértékelésen lejátszák. Ilyenkor a szakmai edző elmondja a hibát és másnap már az ugró csak ennek a hibának a kiküszöbölésére törekszik. A válogatott keret tagjai első osztályú sportolók, de a számukra nyújtott anyagi, erkölcsi és technikai támogatás messze elmarad az ayondédelgetett labdarúgók támogatásától. Csupán a sport szeretete az, amiért csinálják.

Nagy László

Szeptember 1–8

Lipcsei őszi vásár

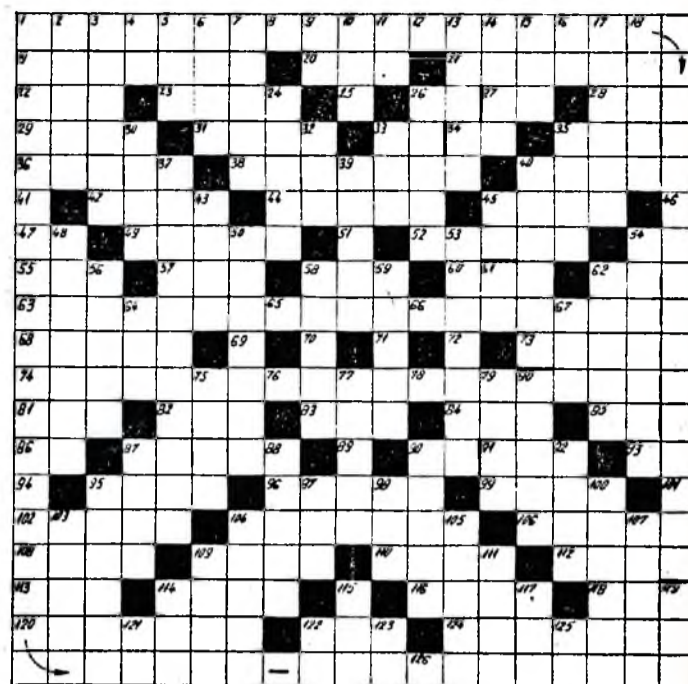
A megyei sajtó és rádió valamint az üzemi lapok szerkesztői részére tartott tájékoztatót a Dunántúli Napló klubjában Karl Heinz Kunze az NDK budapesti nagykövetsége kereskedelmi képviselőjének munkatársa. Bejelentette, hogy a világszerte híres Lipcsei Őszi Vásár szeptember elsején nyílik és egy héten át lesz nyitva.

A mostani kiállításra ötven ország kiállítói és nyolcvan ország látogatói jelentették be részvételüket. A vásáron több mint hateraz termelő és külkereskedelmi vállalat képviselti magát. A vásárterület 44 csarnokában, a kialakított szabad területen, valamint Lipcse belvárosának 16 vásárházában — összesen 270 000 négyzetméteren — nyolc műszaki és fogyasztási ágazat mutatja be termékeit. A vásáron 12 szocialista ország vesz részt. A KGST jubileumi évében még hangsúlyozottabbá vált a tagállamok gazdasági tudományos és műszaki erejének növekedése. A résztvevő KGST államok határozottan mutatják be mindenek előtt a vegyipar, és azok berendezéseit, a textilgyártást, az orvosi műszertechnika valamint a járműgyártás termékeit.

Magyarország a múlt évhez viszonyítva 15 százalékkal növelt kiállítási területét. Kiállított bútoraink és felfeldolgozópeink újdonságok, amelyek nagy érdeklődésre tarthatnak számot. E mellett textil és cipőipari gépeket, vegyipari berendezéseket, közúti járműveket, orvosi műszereket és fogyasztási cikkeket mutatunk be lipcseben.

(a szerk.)

Keresztrejtvény

VISSZINTES: 1. Hazánkban itt képezik a felsőfokú végzettségű dohányipari szakembereket. 19. Elajándékozta. 20. Jelez. 21. A kutyá. 22. RVN. 23. Az egyik szülő. 25. Tonna. 26. Római 99. 27. Kijött mássalhangzó. 28. NRT. 29. Segesvár elejeleji. 31. Vissza: a gépkocsik jelzése. 32. Vérgedény. 33. Néma hatli. 35. Hiányosan okozó. 36. A katoná bére. 38. Elmozgat. 40. Igyekezz. 41. Spanyol gépkocsik jelzése. 42. Vissza: fűszer. 44. Vásárlók. 45. Otth. 46. Olasz gépkocsik jelzése. 47. Egyiptomi napisten. 49. Jelen a tiszta víz. 51. Oxigén. 52. A közel múltban, népiesen. 54. Néma főtli. 55. OJA. 57. Cipépszerszám-e? 58. Ezzel kezdődik az átbocsátás! 60. Inke elejeleji. 62. COO. 63. Egyik gazdasági célkitűzésünk, természetesen a gyártmányok minőségének a romlásához nem vezet. (ötödik kockába kettősbetűvel!) 68. Megkeverték Ottóli. 69. Fozfor. 70. Mint a víz. 71. Római 1000. 72. Olvén. 73. Gyáruvár. 74. Robbanómotorok egyik fő jellemzője. 81. AVT. 82. Azonos mássalhangzó. 83. Becézett női név. 84. Trombitahang. 85. OER. 86. Asszony. 87. Vissza: hídnys karima. 89. T. 90. Dohányválogóéptípus betűjele. 91. AKA. 93. Téli sport. 94. Y. 95. Megfog. 96. Maguké. 99. Gyakori magyar családnév. 101. Kálium. 102. Malacszaporulat. 104. Formázli. 106. Női név, de virág neve is. 108. Lengyel Egyesült Munkáspárt... 109. Felfújva: hákórúli veteményes. 110. Középtávú terek időtartama. 112. Kijut. 113. Birtokos névadás. 114. Felfújva: a bécsi leszerelési értekezlet. 115. Mint a víz. 116. Malurások. 118. NRL. 120. Alkoss! 122. Olasz és angol gépkocsik jelzése. 124. A kocány a dohánylével...

gazdasági munkák eredménye (ötödik kockába kettősbetű). 39. Fellebbezett. 40. Békés természetű, nem bánt soha... 43. Bartók nevével kezdete. 45. Kijött mássalhangzó. 48. Aki örömet szerez, névelővel. 50. Feszték-feleség. 53. Azon idő alatt. 54. Fűr a feudallizmusban... 56. A hazát. 58. Becézett női név. 59. Ki elefánt, de kedvelt öditől is. 61. NR. 62. Monte... 64. Az elején átgázol! 65. Mint a víz. 66. Kálium. 67. Kellemes ital. 75. Mint a víz. 82. 76. Mint a fűg. 66. 77. Töltök. 78. Mint a víz. 89. 79. Vissza: öltögetli. 80. Fed. 87. Belső szerv, névelővel. 88. Takarmányneve. 90. TT. 92. Kerti szerzőmunk. 95. Távozól. 97. -nak párja. 98. Ki az? 100. Többszínű. 103. Lefarag. 104. Felfújta gabonatakarításra. 105. Vissza: merítés, de merés is! 107. Sértette vala. 109. Hiányosan töltte. 111. Otli. 114. Ismeretterjesztő társulatunk. 115. Latin én. 117. Zlroz, alajoz. 119. Felfók jele. 121. Zl. 122. Fegyver a középkorban, ma sporteszköz. 123. Brigitta Barát. 125. Vissza: szelid erdei vad. 126. Bőr.

Beküldési határidő: szeptember 15.

Könyvjutalmat nyertek

Az előző számunkban megjelent rejtvény megfejtői közül sorsolás alapján a következők nyertek könyvjutalmat; (A könyvet részükre postán továbbítjuk.) Gombos Pál Nyiregyháza, Juhász Józsefné Nagykálló, Papp Attiláné Pécs, Fáy Lászlóné Demecser, Dr. Tancsik Lajosné Pécs.

A kézilabdából női foci lett

Két éve történt. Magyar Miklós női kézilabda csapatot szervezett, ám az edzéseken kiderült, hogy lányaink képességeik alapján eredményesebben szerepelhetnek labdarúgásban, mint kézilabdában.

Az „átállás” hamar megtörtént — így 1972. őszén 1973. elején új edző, — Gábor József aktív kispályás labdarúgó vette át a csapat irányítását.

Városunkban akkor volt kialakulóban a női kispályás labdarúgás, így játékosaink komoly ellenfelekkel nem mérkőzhettek meg. Csapatunk két erőssége Gregorovics Erzsébet és Kern Gyöngyi volt.

1974-ben a Városi Labdarúgó Szövetség kiírta a női kispályás labdarúgó bajnokságot. A „Vörös Meteor” — csoportban nyertünk beosztást. A bajnokság első fordulóját a társadalmi munkában épített kispályánkon játszották le.

Az I. forduló alapján a helyezések az alábbiak voltak:

- 1. Elismiszer V. 7 pont
- 2. MAV 3 pont
- 3. Dohánygyár 5 pont
- 4. Nádor 3 pont
- 5. MERUKER 1 pont
- 6. FUSZERT 0 pont

A II–III. hely között a gólkülönbség döntött.

Ismét edzőcsere következett. A továbbtanulás miatt elfoglalt Gábor József helyett Hegyi József vette át a csapat irányítását. A csapat létszámailag bővült, immár 20 fő igazolt labdarúgó van vállalatunknál. Az egység azonban kicsit gyengült, mivel Gregorovics Erzsébet férjhez ment és gyermeket vár. Nehéz pótolni irányító képességét, lövőerejét.

Új játékosaink közül Németh Mária alkalmas arra, hogy ezt a szerepkört átvegye. Azonban a mérkőzéseken még higgadtabb játékot kell produkálnia.

A II. forduló augusztus végén indul újra vállalatunk kispályán.

A mérkőzések kezdési időpontjáról és eredményeinkről a falitáblán adunk tájékoztatást. Az elért eredmények alapján a győztes csapat a női labdarúgó csapat támogatását. A kapott 5000 Ft-ból az idén legalább 10 szerelést vásárolunk.

Végezetül, hadd soroljuk fel azokat akik rendszeresen szerepelnek a csapat edzésein és mérkőzésein: Darabánt Margit, Lefler Irén, Gyuricza Irén, Nagy Mária, Katona Györgyi, Németh Mária, Csák Erzsébet, Kern Gyöngyi, Tóth Rozália, Tóth Livia, Vajna Viola.

Lauffer Péter

Női kispályás labdarúgó-csapatunk. Balról jobbra: Ocsenás Erzsébet, Kern Gyöngyi, Nagy Mária, Szekeres Éva, Németh Mária. A képről hiányzik Csák Erzsébet.